

NAGY SÁNDOR

Munkácsy-díjas szobrászművész szoborparkja
VÁC, DUNA-PARTI ADY ENDRE SÉTÁNY

NAGY SÁNDOR SZOBRÁSZMŰVÉSZ VÁCI SZOBORPARKJA

Páratlan gazdagságú, hatalmas műegyütttest felölelő, több mint hat évtizedes munkásságot átfogó életművet épített fel Nagy Sándor szobrászművész. az 1923-ban született, s kilencvennégy esztendőskorában, 2017-ben elhunyt alkotó nem akármilyen szobrász-sorsot tudhatott magának: életútja nyírségi szegényparaszti környezetből indult, s munkássága az 1950-es évektől a 2010-es évek derekáig Budapesten bontakozott ki. az embert és művészt próbáló évtizedek során Nagy Sándor a klasszikus szobrászati hagyományokhoz kapcsolódva elsősorban követ faragva vált a XX. századi magyar szobrászat egyik legeredetibb szemléletű alkotójává: az archaikus idolkés és a görög klasszikus ideák ígázatában, a reneszánsz mesterek fantasztikus mesterségbeli tudásával megalkotott műveivel megtartotta a szobrászat évezredes figuraközpontúságát, és mégsem unalmasan, mégsem másolva-reprodukálva fogalmazta meg mondandóját: hallatlanul korszerű, hiteles, sokatmondó, anyagszerűségekben tündöklő művekkel gazdagította a magyar művészetet.

A megrendelésre készített, az ország különböző településein köztéren álló kompozíciók mellett a Nagy Sándor-életmű legfontosabb műegyüttésének alkotóelemeivé azok a kő-kisplasztikák, középmeretű és életnagyságú alakokat megjelenítő kőszobrok emelkedtek, amelyeket a művész szuverén szobrászi programja szellemében, belső művészi megrendelésre készített. Nem nehéz megtalálni a szobrászati hagyományban e plasztika európai, kárpát-medencei helyét: abban a körben, ott, ahol szellemi mestere, Medgyessy Ferenc erőteljes, plebejus ihletettséggű, nyersen harmonikus formaadású szobrászata kiteljesedett. Ebből eredően Nagy Sándor kizárólagos szobrászati médiuma az emberi alak: az álló, az ülő, a fekvő, a néha összekuporodó férfi és női test volt. az alakok idolszerűek, sohasem egyénítettek: a testek zártak, súlyosak és már-már a nyersség határait fenyegetően rusztikusak, minden részletezést kerülők: csak néhány, a felületbe karcolt jelzésszerű vonal, egy-egy szelíd domborulat vagy bevágás, anyaghangsúly vagy tömeghiány jelzi a testtájékokat. a megbontatlan kemény kő: a mészkő, a gránit, a bazalt, az andezit, a márvány áttörtetlen anyaga, a tömegek váltakozása, a tömegkapcsolások által élesztett ritmus, az elvékonyodások és a kiterjedések ütemjátéka, az inkább lapszerűvé nyújtott, mint testesedő forma az általánosítások, az egyediségektől való elvonatkoztatások auráját vonja a művek köré, amely a szobor-téma állandósága, az ismétlődő alak-forma ellenére hallatlanul változatos és sokszínű plasztikai világot tár fel. Metaforikus jelentőségű és értelmű is lehet Nagy Sándor szobrainak szépséges nyersesége, töredezettsége, esetenkénti kimunkátlansága, vagy aligmunkáltsága: műveit szemlélve tanúi lehetünk a formátlanságból formálódó forma fájdalmas megszületésének, a durvaságok és nyerseségek által hordozott szépségek felcsillanásának. Fenségesség, méltóság, őserő, tragikum, fájdalom, nyersség, torzó – talán e jelzők és fogalmak, és az e jelzők és fogalmak hordozta tartalmak jellemzik legpontosabban a Nagy Sándor szobrai által megragadott mű-világot.

A XX. század második felében, a XXI. század első két évtizedében dolgozott mester nagyméretű, kőbe faragott alkotásainak válogatott műveit felsorakoztatva a budapesti Körmendi Galéria kezdeményezésére, az évtizedeken át hűséges művész-társ, Gádor Magda szobrászművész nagyvonalú felajánlásával és Vác város művészeti pártoló támogatása eredményeként a település festői szépségű Duna-parti sétányán 2019. tavaszától egy reprezentatív szoborpark várja a városlakókat és a városba látogatókat – a művészet, a szobrászat életünket gazdagító voltának eleven tanújeként.

(Wehmer Tibor)

Nagy Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész, Zugló díszpolgára

(Buj, 1923. május 28. – Budapest, 2017. augusztus 11.)

I fjúkorában földműveléssel foglalkozott, majd kőművesként dolgozott. 1947 és 1949 között a nyíregyházi Bessenyei György Képzőművészeti Szabadiskolában kezdte meg művészeti tanulmányait, ahol mestere Berky Nándor és Diószegi Balázs volt, majd 1949 és 1954 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Beck András, Kisfaludi Strobl Zsigmond, Pátzay Pál és Mikus Sándor volt.

1949 óta Budapesten élt. 1952 óta volt kiállító művész. 1952-ben feleségül vette főiskolai évfolyamtársát, Gádor Magda szobrászművészt, akivel 1960-tól a budapesti Százados úti művésztelep tagja volt.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége (1963-tól), a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja, majd a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete (1954-től) és a Magyar Szobrász Társaság (1995-től) tagja volt.

Díjak:

- 1970 Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep, Káplár Miklós-díj, Hajdúböszörmény
- 1971 Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep, Káplár Miklós-díj, Hajdúböszörmény
- 1972 XIII. Szegedi Nyári Tárlat, munkajutalom, Szeged
- 1972 Balatoni Nyári Tárlat, Szobrászati díj, Keszthely
- 1972 Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep, Káplár Miklós-díj arany fokozata, Hajdúböszörmény
- 1975 XII. Vásárhelyi Őszi Tárlat, Tornyai-plakett, Hódmezővásárhely
- 1978 Krúdy Gyula-pályázat, I. díj, Nyíregyháza
- 1979 Munkácsy-díj
- 1982 Mai magyar grafika és kisplasztika kiállítás, a Szakszervezetek Országos Tanácsa díja, Budapest
- 1983 XXX. Vásárhelyi Őszi Tárlat, munkajutalom, Hódmezővásárhely
- 1985 Mezőgazdaság a képzőművészetben, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa különdíja, Budapest
- 1987 VI. Arcok és Sorsok Portrébiennálé, bronzdiploma, Hatvan
- 1993 Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje
- 1994 FIDEM Nemzetközi Éremművészeti Kiállítás, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díja, Budapest
- 1995 XXVIII. Szegedi Nyári Tárlat, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége díja, Szeged
- 1997 Szobrászkoszorú, a Magyar Szobrász Társaság díja
- 1997 Határesetek kiállítás, I. díj, Budapest
- 1999 Renée Társaság kiállítása, a Magyar Szobrász Társaság díja, Budapest
- 2004 Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete Alkotói Nagydíja
- 2009 Táncsics Alapítvány Életmű Díj
- 2011 Magyar Újságírók Országos Szövetsége Építészeti, Képző- és Iparművészeti Szakosztály Kerényi Jenő-díja
- 2015 Ibrányért díszcímer
- 2017 Budapest XIV. kerület Zugló díszpolgára (posztumusz)

2019. 06. 22.-én nyílt meg Nagy Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész szoborparkja
Vácon, a duna-parti Ady Endre sétányon.

A kiállítást Várnagy Ildikó szobrászművész rendezte
Az installációt Kontur András szobrászművész végezte
A szobrok a Körmenyi-Csák Gyűjteményből kerültek Vádra